

nice ter izreka, da ne korist skupne stranke, temveč ozir na dostojnost zahteva, da izvršitev te sodbe začnejo nemški konservativci.

Gotovo je državnozbornski večini v škodo, da se to ni uže zdavnej zgodilo.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Slovenščina na ljubljanskem učiteljski. Znano je, da se je pred nekaj leti vsled prizadevanja tukajšnjih merodajnih oblastev po ministerski naredbi na tukajšnjem učiteljski slovenščina vpeljala za nekoliko predmetov, ker je vsaj po vsem naravno, da morajo pripravniki, ki imajo v svojem prihodnjem poklicu podučevati zgolj slovenske učence s slovenskim učnim jezikom, v vseh predmetih imeti popolno spretnost in natanko znanje v slovenščini.

Omenjena ministerska naredba pa je deloma ostala na papirji, ker na pr. učitelj Linhart slovenščine ni zmožen, in kmetijstva, katero bi se imelo po ministerski naredbi podučevati slovensko, ni podučeval slovensko, ampak še dalje samo nemško.

Videti je, da ta nedostatnost vendar g. Linharta nekaj peče, ker bi se znal najti drug učitelj, bolj izveden v kmetijstvu, kateri bi znal ta predmet tudi slovensko podučevati. Zato menda si ta nemški gospod prizadeva, v svojem šolskem listu dokazati, kolika nesreča bi bila za pripravnike, ako bi se še nekaj predmetov učili v slovenščini. To dokazati prežveka vse zdavnej premlajene fraze o zveličanosti nemščine.

Pa res ta boj je v resnici naperjen zoper prazne strahove, ker nemščine se imajo tudi naši pripravniki kolikor treba naučiti, akoravno se po pravici zahteva, da morajo slovenskim šolam namenjeni učitelji v prvi vrsti vse predmete slovenski dobro znati.

— Močvirski odbor zboroval je danes v sredo dne 25. avgusta ob 10. uri dopoldne v prostorih c. kr. kmetijske družbe pod predsedstvom gosp. načelnika Fr. Trtnika.

Prvomestnik naznanja:

- a) Dopis c. kr. deželne vlade o stanju močvirskega zaklada koncem polletja 1886. leta, po tem znaša močvirski zaklad v gotovini — gold. 49 $\frac{1}{2}$ kr.
v obligacijah . . . . . 76200 " — "
v hranilnici naloženih . . . 6120 " — "

skupaj 82320 gold. 49 $\frac{1}{2}$ kr.

- b) dalje prečita: prošnja posestnika žage na Bregu pri Borovnici Franca Švigelna, da bi se mu dovolilo proti odškodnini 200 gold., in povračilu vse prizadete škode pri svoji žagi zaježiti Borovnišico.

Ta prošnja, ki je v nasprotju z nameni delovanja močvirskega odbora, se odbije;

- c) naznanilo c. kr. deželne vlade, po katerem ministerstvo poljedelstva naznanja, da bi se za 16. dan septembra sklicane ankete izvedencev zaradi osušenja močvirja ne moglo vdeležiti, ker ima za to namenjeni kulturni inženir Markus od dne 16. septembra naprej 4 tedne posla v Tirolih pri vrejenji vodotoča reke Adiče.

Vsled tega naznanila sklenski odbor, anketo preložiti do srede meseca oktobra, vendar pa na vso moč delati na to, da se še letos predloži deželnemu zboru kranjskemu načrt postave o skladanju svote za pokritje stroškov, tako, da bi se vsaj začetek znižanja vodotoča Ljubljance storil od Udmata gori v letu 1887.

Odbornik dr. Poklukar potem naprosi gosp. načelnika, da naj bi on prevzel poročilo za anketo, ker

ni gotovo, da bi bil sred oktobra v Ljubljani. Potem odbor v sklicano anketo voli gospode: Fr. Kotnik, dr. Jos. Kosler in M. Peruci.

— Romarji naši Lourdski vrnili so se domú včeraj. S Kranjske vdeležili so se romanja: prof. T. Zupan, župnika Krištofič in Peterlin, kaplana Golmajer in Ilovski, baronica Evel. Lazarini, dalje gosp. Viktorija Melcer, Ida Vrbančič, Ivana Strupi in Katarina Mulej. Skupaj vdeležilo se je tega potovanja na Božjo pot k Mariji Lourdski 581 Avstrijcev, med njimi 178 duhovnikov. (L. Z.)

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zadnjo nedeljo vrnil se je cesar z Gašteina nazaj v Schönbrunn pri Dunaji. Nadvojvoda Oton podal se je v Draždane k svoji nevesti princesinji Mariji Josipini Saksonski, kjer se ima po sedanjih dogovorih ženitovanje praznovati dne 3., 4. in 5. oktobra.

Cesaričina Štefanija zahvalila se je dunajskemu županu Uhl-u za voščila, izrečene ji povodom njenega rojstnega dneva.

Sicer pa tudi dunajski politični krogi z veliko pozornostjo spremljajo najnovejše dogodbe Bolgarske. Sploh se misli, da imajo Ruska, Nemška in Avstrija za ravno nastal slučaj gotovo dognane dogovore, vendar pa ni dvomiti, da izrekoma ogerski politični krogi nekako pisano gledajo očividni uspeh ruske politike na Bolgarskem, ker se potem narašča vpliv Ruske na Balkanu, in ker je Ruska rojen in zgodovinski nasprotnik madjarskega početja — Slovanom vedno sovražnega.

Ogerska. — Zeló poparjeni so ogerski merodajni krogi zaradi odpovedi, ki so jim došle iz nemških mest na vabilo, vdeležiti se zgodovinske svečanosti v Budapeštu. — Uradni „Nemzet“ skuša svojo zadrego prikrivati z nekim modrovanjem o prijateljstvu in sovrastvu med narodi, v katerem skuša dokazati, da med Madjari in Nemci ni nasprotja v interesih, tedaj tudi nikakoršnega povoda za sovrastvo. — Madjari tedaj tudi dalje še ostanejo prijazni Nemcem, akoravno se je nekaj mestnih odbornikov izreklo Madjarom neprijazno. — Gospodje doli pri Budimu so ali se delajo zeló pozabljive, ako res ne vedó, da nikdar ne izgrešé prilike, s svojo napuhnjeno in nasilstvom pokazati se nasprotne vsem nemadjarskim narodom. Kar so vedno sejali, to začenjajo žeti.

Francoska. — Vojni minister ostane še dalje v vladi, toda ministerski predsednik dejal ga je v nekako varstvo iz prepovedjo, da ne sme brez vednosti ministerstva nikakoršnih pisem proglašati in ne podajati se na potovanje.

Zbornice snidejo se zopet krog 12. oktobra, budgetni odsek pričel bo svoje delovanje uže 15. septembra. — V političnih krogih razpravlja se živahno vprašanje o ustanovitvi velike zmerne republikanske stranke, do ustanovitve njene pa je videti še daleč.

Bolgarska. — Vse druge novice minulega tedna so nepomenljive memo onih, katere so nam došle to nedeljo in ponedeljek z Bolgarske. Kakor so vlašsko leto dné 18. septembra vjeli, odstavili in čez mejo tirali Bolgari Izhodne Rumelije velikega guvernerja Aleko Paša, ter izrekli združenje obeh bolgarskih dežel, ravno tako se je minulo soboto zgodilo bolgarskemu knezu Aleksandru. Ko je ogledaval trdnjavo Vidimsko, vjeli so ga, dejali v zapor, izrekli ga odstavljenega, mesto sedanje pa se je postavila druga začasna vlada, kateri na čelu sta Kara-

velov in Zankov. Kneza Aleksandra hočejo tirati do meje in ga spustiti nazaj v njegovo nemško domovino.

Važnejša brzojavna poročila o tej zadevi se glasé:

S Carigrada dne 22. avgusta. Iz Sofije dohaja naznanilo, da sta Karavelov in Zankov, ko kneza tam ni bilo, ustanovila začasno vlado, da so kneza pri ogledovanju vojne v Vidinu vjeli in proglasili, da je odstavljen.

Carigrad dne 22. avgusta. Okrožnica Turške do njenih zastopnikov daje znanje o dogodbah s Sofije ter jim naroča pozvedati, kakošen vtis ta nepričakovana dogodba dela na vlasti.

Bukarešt dne 22. avg. Poluradni list „Vointza Nationale“ ima od Donave naznanilo, da je bil knez bolgarski včeraj odstavljen in da se je ustanovilo vladarstvo, v katerem so Karavelov, Zankov in drugi. V Vidinu je brod pripravljen, da kneza prepelje v Turn Severin. Ministerski predsednik Bratiano podal se je na grad Sinaia, kjer je ministerski svet pod predsedstvom kraljevim.

Bukarešt dne 22. avgusta ob 8. uri 20 minut zvečer. Privatno poročilo s Sofije potrjuje, da je bil knez Aleksander po upor na dvoru s pripomočjo vlade in vojaštva prisiljen, odpovedati se. Nekateri trdijo, da so kneza pripeljali na mejo, drugi, da je v Vidinu vjet. Z drugih mest bolgarskih ni nič naznanil. Začasna vlada dopustila je samo eno depešo, ki ji je bila po vsem povoljna. odposlati, vse druge depeše in pisma so ustavljene, celó potniki so bili na meji zadržani.

Bukarešt dne 23. avgusta. Bolgarska začasna vlada proglasila je oklic, v katerem je rečeno: knez je Bolgarski na bojišči velezaslužno deloval, v politiki pa se premalo oziral na to, da je Bolgarska slovanska država in na dobre razmere z Rusko, zato je postalo potrebno, odstaviti ga. Knez je v Lompalanki vjet, pa se ima prav kmalu spustiti in do meje spraviti.

Bukarešt dne 23. avgusta. „Agence Havas“ naznanja na podlagi privatnih poročil sledeče: Z ozirom na knezu ugodno javno mnenje proglasa začasna vlada imenik ministrov, v katerem so znana imena vseh strank. Imenovani so: Karavelov, Stambulov, Radoslavov, Manov, Magiařov, Veličkov, Stojlov, Zankov, Brunov, Grekov, Ikonov, major Nikiforov in major Gruev; toda tako sestavljanje videti je prav nemogoče in samo zato namenjeno, da vpliva na javno mnenje. Posadka v Šumli je baje knezu ostala zvesta in noče pripoznati začasne vlade. — Ker se porazumljenje med začasno vlado in pa Rusko potrjuje, pobegnilo je nekoliko oseb na Rumunsko iz strahu pred posledicami ruskega vpliva, med temi nekdanji predsednik začasne izhodno rumelske vlade Stojanov in več ruskih nihilistov, ki so kot častniki bili poveljniki trem brodom bolgarske flotile. Po gotovih poročilih nastal je upor med tem, ko je knez ogledaval nastave okoli Slivnice in se hotel podati ogledavat vojno krog Vidina. Naznanilo, da bi se bil knez na brodu po Donavi gori peljal, ni resnično.

Najbolj verjetno je mnenje, da je bil knez vjet in da je v samostanu blizu Sofije zaprt. Čuje se govorica, da bi bil tudi Karavelov zaprt. Potnike, ki so s Carigrada prihajajoči po bliskovnem vlaklu hoteli peljati se, so včeraj v Ruščuku pridržali in še le danes izpustili.

Pariz dne 23. avgusta. Po naznanilih s Sofije stranka Karavelova nima upravit s prevratom. Dogodba vršila se je ponoči od 20. na 21. t. m. s tem, da so dvor knezov zasedli uporni vojaki, katerim so se pridružili gojenci vojne šole. Kneza so straženega spravili do meje potem, ko se je pismeno odpovedal. Na čelu takoj ustanovljene vlade je Klement, metropolit v

Sofiji, kot knezov namestnik. V mestu proglašen je obležni stan.

„Polit. Corresp.“ poroča z dne 22. iz Bukarešta: Knez Aleksander je odstavljen. Včeraj dne 21. zjutraj obsedla je množica ljudi in vojaki kneževo palačo ter zahtevali, da se knez odstavi. Odstavljenje se je potem dejansko proglasilo. Vladino oblast prevzel je odbor, v katerem so udje v zgornji depeši z Bukarešta navedeni. Knez je v Vidinu, od koder ga prepeljejo na Turn Severin.

Najnovejše vesti.

Iz časniških nemških glasov o bolgarskem prevratu dá se sklepati, da vsaj nekatere evropske vevlasti niso bile popolnoma iznenadene po zadnjih dogodbah v Sofiji. Vsaj poluradna nemška „Post“ piše: To nepričakovano naznanilo prinaša rešitev položaja, kateri je od dne do dne postajal nevarnejši. Knez Aleksander, nekdanji ruski kandidat, postal je nevedoma zastopnik angleških interesov, ki niso bili obrnjeni na vzdržavanje kneza, temveč v to, Bolgarsko kot predmet prepira podtakniti med Rusko in Avstrijo z nado, da bode rusko-avstrijski dvoboj rešil izhodno vprašanje brez žrtev angleškega denarja in krvi. Ta namen so zadnje dogodbe preprečile. Angleška se za sedaj odmakne od dejanske balkanske politike. V tem uvidevamo znamenje za mirnost položaja. — Da Avstrijska in Rusija zavolj vprašanja, keda naj bode sedaj knez Bolgarski, ne padeta druga čez drugo, zato daje poročstvo delovanje Bismarkovo, katerega ni bilo nikdar več videti, kot zadnje tedne. Blizo enako piše tudi „Kölnische Zeitung“.

Z Bukarešta se dne 24. avg. brzojavlja: Knez Aleksander podal se je včeraj pri Rahovi na svoj brod in ima danes zjutraj dospeti v Gjurgjevo, potem v Bukareštu. — Drugo poročilo se glasi: Brod kneza Aleksandra bil je videti blizo Reni-a. Tam je knez brž ko ne na suho stopil uže kot vjetnik.

Z Gjurgjeva se „Polit. Corresp.“ dne 23. ponoči brzojavlja, da se je izhodno rumeljska vojna izrekla za kneza Aleksandra. Polkovnik Mutkurov proglašen je bil za načelnika vlade, enako so se izrekle tudi posadke v Šumli in Tirnovi za kneza. — Istega dne 24. brzojavlja se iz Bukarešta: Večina bolgarskega ljudstva in vojne je za kneza. Načelnik rumeljskih brambovcev šel bo knezu Aleksandru z vojno naproti in ga nazaj v Sofijo spremil. Zbornični predsednik Stambulov, ki vodi delovanje za kneza, sklical je bolgarske brambovce.

To kaže, da je mnenje o Bolgarski sami razdvojeno, v Bukareštu pa se podpira odstavljeni knez. Bo li mogoče poravnati hudo zmešano štrečno brez novega prelivanja krvi?

Žitna cena

v Ljubljani 21. avgusta 1886.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold. 35 kr. — turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 6 gold. 45 kr. — rži 4 gold. 87 kr. — ječmena 4 gold. 22 kr. — prosa 5 gold. 87 kr. — ajde 4 gold. 39 kr. — ovsa 2 gold. 76 kr. — Krompir 2 gold. 50 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 23. avgusta.

Hektoliter: Pšenica 6 gld. 50 kr. — Rž 5 gold. 4 kr. — Oves 2 gold. 92 kr. — Turšica 5 gold. 52 kr. — Ječmen 4 gld. 55 kr. — Ajda 4 gld. 35 kr. — Slama 100 kilogr. 2 gld. — kr. — Seno 2 gld. 45 kr. — Špeh 1 kilogr. 54 kr.